

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება “აგლომერატი“
ლითონშემცველი მადნის გამოწვა და აგლომერირების
ქარხნის მოწყობა-ექსპლუატაცია

(ქალაქი რუსთავი, მაზნიაშვილის ქუჩა №2ა, ს/კ 02.05.03.420)

სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს მიერ (წერილი # N 21/130, 16/01/2023)

დამატებით მოთხოვნილი და დაზუსტებული ინფორმაცია

თბილისი 2023

მოთხოვნა 1.

გზშ-ის ანგარიშის თანახმად, საპროექტო საწარმოს მიმდებარედ, 500-მეტრიან რადიუსში განლაგებულია სხვადასხვა ტიპის საწარმოები. მათ შორის, საწარმოო ტერიტორიის დასავლეთით, მდებარეობს შპს „ვაგონშემკეთებელი კომპანიის“ ვაგონშემკეთებელი ქარხანა (ს/კ 02.05.03.427; 02.05.03.429; 02.05.03.430); ასევე საწარმოო ტერიტორიის დასავლეთით, მდებარეობს შპს „კონსტრუქციას“ ლითონის კონსტრუქციების წარმოების საწარმო (ს/კ 02.05.03.396; 02.05.03.397; 02.05.03.398; 02.05.03.399), ხოლო საწარმოო ტერიტორიის ჩრდილო-დასავლეთით მდებარეობს შპს „Construction Service“-ის ლითონის კონსტრუქციების წარმოების საწარმო (ს/კ 02.05.03.513).

მონაცემების გადამოწმებით დგინდება, რომ შპს „Construction Service“-ისა და შპს „კონსტრუქციას“ ლითონის კონსტრუქციების საწარმოებსა და შპს „ვაგონშემკეთებელი კომპანიის“ ვაგონშემკეთებელ ქარხანას სამინისტროსთან შეთანხმებული ჰქონდათ ინვენტარიზაციის ტექნიკური ანგარიშები. თუმცა, გზშ-ის ანგარიშში, კუმულაციური ზემოქმედების შეფასებისას აღნიშნული საწარმოების გაფრქვევები გათვალისწინებული არ არის და მხედველობაში მიღებულ იქნა მხოლოდ ქალაქის მოსახლეობის რაოდენობა (125-250 ათასი მოსახლე). შესაბამისად, დაზუსტებას საჭიროებს აღნიშნულ და საპროექტო ტერიტორიიდან 500-მეტრიან რადიუსში არსებულ სხვა საწარმოებთან (სს „გრდემლი“ და ა.შ.) მიმართებით საქმიანობის განხორციელებისას გარემოზე მოსალოდნელი კუმულაციური ზემოქმედების საკითხები, რაც, ასევე გათვალისწინებული უნდა იქნეს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის ანგარიშისას.

პასუხი:

ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაბნევის გამოთვლებისას გათვალისწინებული იქნა საწარმოს ახლოს მდებარე ყველა იმ საწარმოებიდან გაფრქვევები, რომლებიც კუმულაციურ ზემოქმედებაშია აღნიშნულ საწარმოსთან და შესაბამისი ცლილებებით წარმოგიდგენთ კორექტირებულ ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტს;

მოთხოვნა 2.

სამოქალაქო მოძრაობის „გავიგუდეთ“ მიერ, 2022 წლის 27 დეკემბერს სააგენტოში წარმოდგენილი მოსაზრებების და შენიშვნები, რომლებიც ეხება ქ. რუსთავში, შპს „აგლომერატის“ ლითონშემკველი მადნის გამოწვა-აგლომერირების ქარხნის მოწყობისა და ექსპლუატაციის გზშ-ის ანგარიშს. გაცნობებთ, რომ სამოქალაქო მოძრაობის „გავიგუდეთ“ მიერ დოკუმენტაციასთან დაკავშირებით გამოთქმული მოსაზრებები/შენიშვნები ზემოაღნიშნულ საკითხთან ერთად გათვალისწინებული უნდა იყოს დამატებითი დოკუმენტაციის სააგენტოში წარმოდგენისას.

მოსაზრება -1:

გზს-ს ანგარიშში საწარმოს სიახლოვეს მდებარე ზედაპირულ წყლებში მდ, მტკვართან ერთად აღნიშნულია ბმდ. აჯისი და სამგორის ტბა. თუმცა არატექნიკურ რეზიუმეში ინფორმაცია მოცემულია მხოლოდ მდ. მტკვრის შესახებ; ვფიქრობთ, ისეთი მნიშვნელოვანი დეტალები, როგორცაა საწარმოს სიახლოვეს მდებარე ზედაპირული

წყლები, მათი ჩამონათვალი არატექნიკურ რეზიუმეშიც სრულად უნდა იყოს ასახული, რათა მოსახლეობას ჰქონდეს სრულყოფილი ინფორმაცია;

პასუხი:

არატექნიკურ რეზიუმე არის გზშ-ს ანგარიშის მოკლე რეზიუმე, სადაც ზოგადად ნაჩვენებია გზშ-ს ანგარიშის ის ძირითადი ასპექტები, რომელშიც ასახულია ინფორმაცია საწარმოს ტექნოლოგიური სქემაზე და მის გარემოზე ზემოქმედების ფაქტორებზე.

ატარეპნიკური რეზიუმეში ბუნებრვია მოცემული არ არის ყველა ის ინფორმაცია, რომელიც გზშ-ს ანგარიშშია ასახული. ასევე თუ გავითვალისწინებთ იმ ასპექტს, რომ საწარმოს არ გააჩნია ჩამდინარე წყლები და ბუნებრივია რაიმე ზეგავლენა არ აქვს ზედაპირულ წყლებზე, ამიტო არატექნიკურ რეზიუმეში არ არის აუცილებლობა იყოს მოცემული დეტალური ინფორმაცია საწარმოს განთავსების რეგიონში არსებული ყველა ზედაპირულ წყლებზე ინფორმაცია. ზემოთ აღნიშნული ზედაპირული წყლები, მით უმეტეს საწარმოო ტეროტორიის უშუალო სიახლოვეს არ მდებარეობენ, 740 მეტრში მდებარეობს მდინარე აჯისუ, დაახლოებით 485 მეტრში მდებარეობს შპს „რუსთავის წყლის“ კუთვნილი გარდაბნის ნიაღვარდამცავი კაშხალი (სამგორის ტბა).

არატექნიკურ რეზიუმე დამატებით წარმოდგენილი იქნება აღნიშნული შენიშვნების გათვალისწინებით.

მოსაზრება -2:

გზს-ს დოკუმენტის თანახმად, საწარმოო ტერიტორიიდან 360 მეტრში დასავლეთის მხრიდან მდებარეობს შპს „კონსტრუქციას“ ლითონის კონსტრუქციების წარმოების საწარმო, თუმცა ელექტრონული გადამოწმების შედეგად გამოვლინდა, რომ მანძილი დაახლოებით 100 მეტრს შეადგენს;

პასუხი:

ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი“-ს ახალ წარმოდგენილ ვერსიაში აღნიშნული შენიშვნა გათვალისწინებულ იქნა და კუმულაციურ ზემოქმედაბაში იქნა გათვალისწინებული შპს „კონსტრუქციას“ ლითონის კონსტრუქციების წარმოების საწარმოს გაფრქვევის ინტენსივობები აღნიშნული მანძილის გათვალისწინებით.

მოსაზრება -3:

დოკუმენტის თანახმად, საწარმოო ტერიტორიიდან 420 მეტრში ჩრდილო-დასავლეთის მხრიდან მდებარეობს შპს „construction service“-ს ლითონის კონსტრუქციების წარმოების საწარმო, ელექტრონული გადამოწმების შედეგად დადგინდა, რომ ეს მანძილი რეალურად დაახლოებით 76 მეტრს შეადგენს;

პასუხი:

ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი“-ს ახალ წარმოდგენილ ვერსიაში აღნიშნული შენიშვნა გათვალისწინებულ იქნა და კუმულაციურ ზემოქმედებაში იქნა გათვალისწინებული შპს „construction service“-ს ლითონის კონსტრუქციების წარმოების საწარმოს გაფრქვევის ინტენსივობები აღნიშნული მანძილის გათვალისწინებით. საკუთრებაში არსებული ობიექტები.

მოსაზრება -4:

აღსანიშნავია, რომ საპროექტო ტერიტორიიდან დაახლოებით 88 მეტრში მდებარეობს სს „გრდემლის“ (02.05.03.489), დაახლოებით 300 მეტრში შპს „EGE“-ს (02.05.03.475), ხოლო დაახლოებით 290 მეტრში შპს „ნალან ჩამაშირ“ (02.05.03.807) არსებული ობიექტებ, რაც საერთოდ არ არის ნახსენები გზშ-ს დოკუმენტში. ამასთან საგულისხმოა, რომ კუმულაციურ ზემოქმედების სწორად შეფასებისათვის მოცემული უნდა იყოს აღნიშნული ობიექტების სფეციფიკა/წარმოების სახე.

პასუხი:

საპროექტო ტერიტორიის ადგილმდებარეობა

დაგეგმილი საქმიანობის ტერიტორია მდებარეობს ქალაქ რუსთავში, მაზნიაშვილის ქუჩა №2ა, ს/კ 02.05.03.420, ტერიტორიის შიდა წერტილის GPS კოორდინატებია: X=502830.00; Y=4601470.00. წარმოდგენილი GPS კოორდინატების და საკადასტრო კოდის მიხედვით იდენტიფიცირებული ტერიტორიიდან სამხრეთით-აღმოსავლეთით ფიქსირდება დასახლებული ზონა. პირდაპირი მანძილი უახლოეს მოსახლემდე საწარმოო ტერიტორიის საკადასტრო საზღვრიდან ტოლია 325 მეტრს. საპროექტო ზონიდან მანძილი ზედაპირული წყლის ობიექტამდე 2370 მეტრ მანძიულზე გაედინება მდინარე მტკვარი, ასევე საწარმოო ტერიტორიიდან 740 მეტრში მდებარეობს მდინარე აჯისუ, დაახლოებით 485 მეტრში მდებარეობს შპს „რუსთავის წყლის“ კუთვნილი გარდაბნის ნიაღვარდამცავი კაშხალი (სამგორის ტბა).

საწარმოს განთავსების ტერიტორიის დეტალური სიტუაციური სქემა სურათზე 1.

აღნიშნული საწარმოს მიმდებარედ ოთხივე მხრიდან მოქცეულია სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთში (ს/კ 02.05.03.675); ჩრდილო-დასავლეთის მხრიდან დაახლოებით 170 მეტრში მდებარეობს შპს „ა.ე. ტექსტილი“-ს საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთები (ს/კ02.05.03.356 და 02.05.03.354), რომლებიც ასევე მოქცეულია სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთში (ს/კ02.05.03.679); საწარმოო ტერიტორიას ჩრდილოეთის და დასავლეთის მხრიდან ესაზღვრება შპს „დაბა-სქურია“-ს საკუთრებაში არსებული შენობები (ს/კ02.05.03.018) და სააქციო საზოგადოება „საქმშენინდუსტრია“-ს საკუთრებაში არსებული შენობა (ს/კ 02.05.03.355).

ასევე საწარმოო ტერიტორიიდან 250 მეტრში დასავლეთის მხრიდან მდებარეობს შპს „ვაგონშემკეთებელი კომპანია“-ს ვაგონშემკეთებელი ქარხანა (ს/კ 02.05.03.427; 02.05.03.429; 02.05.03.430);

ასევე საწარმოო ტერიტორიიდან 100 მეტრში დასავლეთის მხრიდან მდებარეობს შპს „კონსტრუქცია“-ს ლითონის კონსტრუქციების წარმოების საწარმო (ს/კ 02.05.03.396; 02.05.03.397; 02.05.03.398; 02.05.03.399);

საწარმოო ტერიტორიიდან 76 მეტრში ჩრდილო-დასავლეთის მხრიდან მდებარეობს შპს "Construction Service"-ს ლითონის კონსტრუქციების წარმოების საწარმო (ს/კ 02.05.03.513);

საწარმოო ტერიტორიიდან 88 მეტრში ჩრდილო-დასავლეთის მხრიდან მდებარეობს სს „გრდემლის“ (02.05.03.489) რკინის მექანიკური დამუშავების საწარმო.

საწარმოო ტერიტორიიდან 300 მეტრში ჩრდილო-დასავლეთის მხრიდან მდებარეობს შპს „EGE“-ს (02.05.03.475) შენობა, რომელიც გამოიყენება სასაწყობო ტერიტორიად.

საწარმოო ტერიტორიიდან 290 მეტრში ჩრდილო-დასავლეთის მხრიდან მდებარეობს შპს „ნალან ჩამაშირ“ (02.05.03.807) შენობა, რომელიც გამოიყენება სასაწყობო ტერიტორიად.

სურათი 1. შპს „აგლომერატი“-ს ლითონშემცველი მადნის გამოწვა და აგლომერირების ქარხნის განთავსების ტერიტორიის დეტალური სიტუაციური სქემა.

მოსაზრება -5:

გზმ-ს ანგარიშში ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების გავრცელების მნიშვნელობა შეფასებულია, როგორც „საშუალოდ“. ვფიქრობთ, ეს შეფასება არასათანადოა. იმ პირობებში, როდესაც საწარმოდან გაფრქვეული გოგირდის დიოქსიდის ზღვ არის 0.89, რაც დასაშვებ ნორმასთან ძალია ახლოსაა, ასევე შედარებით მაღალია ნახშირჟანგის და არაორგანული მტვრის გაფრქვევის მაჩვენებლებიც, შესაბამისად 0.54 და 0.41.

პასუხი:

გზმ-ს ანგარიშში ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების მიწისპირა კონცენტრაციების მნიშვნელობების ანგარიშისას გათვალისწინებულია როგორც ფონური მაჩვენებლები ქალაქის რიცხოვნების გათვალისწინებით (მაქსიმალური სიდიდე), ასევე საწარმოს შემოგარენში არსებული ყველა საწარმოდან გაფრქვევების ინტენსივობები. ასევე პროგრამა „ეკოლოგიით“ ანგარიშისას მიღებული შედეგები წარმოადგენს იმ მაქსიმალურ სიდიდეს, რომლის მიღწევა პრაქტიკულად არ ხდება, ის არის ყველაზე უარეს შემთხვევაში შესაძლო მნიშვნელობები და ისიც არ აჭარბებენ დასაშვებ ნორმებს.

აქვე გასათვალისწინებელია ისიც, რომ საქართველოში არსებული კანონმდებლობიდან გამომდინარე, როცა ფონურ მაჩვენებლად ვიღებთ ქალაქის რიცხოვნობის ფონურ მაჩვენებლებს, მაშინ საწარმოს 500 მეტრიან რადიუსში არსებული საწარმოებიდან გაფრქვევების ინტენსივობების გათვალისწინება კუმულაციურ ზემოქმედებაში არ არის სავალდებულო.

ამრიგად მიწისპირა კონცენტრაციების ანგარიშისას კუმულაციურ ზემოქმედებაში გათვალისწინებულია მაქსიმალური სიდიდეები ქალაქის რიცხოვნობის ფონურ მაჩვენებლების და საწარმოს 500 მეტრიან რადიუსში არსებული საწარმოებიდან გაფრქვევების ინტენსივობები, რომლის შემთხვევაში გადაჭარბებას არ აქვს ადგილი, ამიტომ შეიძლება ითქვას, რომ ზემოქმედება არის „საშუალო“.

მოსაზრება -6:

მოცემულ ანგარიშში არ იკვეთება სად იგეგმება ნარჩენების დროებითი განთავსების უბნის მოწყობა.

პასუხი:

საწარმოში წარმოქმნილი ნარჩენები განთავსებული იქნება საწარმოო შენობაში, მისთვის მოწყობილ სპეციალურ ტერიტორიაზე.

მოსაზრება -7:

დოკუმენტი სათანადოდ არ არის გამართული, არის შინაარსობრივი შეცდომებიც, მაგალითად, არატექნიკურ რეზიუმეში ვკითხულობთ: საწარმო მომარაგებულია ხანძარსაწინააღმდეგო საშუალებებით, კერძოდ: გააჩნიათ ცეცხლმაქრების საკმარისი მარაგი და ხანძარსაწინააღმდეგო ინვენტარი. საწარმოში ხანძრის აღმოჩენების შემთხვევაში გათვალისწინებულია ქ. ბათუმის სახანძრო რაზმის შესაძლებლობების

გამოყენება.“ ამ ჩანართში ტექნიკური ხარვეზია, „ადგილობრივი სახანძრო რაზმის“ ნაცვლად „ქ. ბათუმის სახანძრო რაზმია“ მითითებული.

პასუხი:

არატექნიკურ რეზიუმე წარმოდგენილი იქნება აღნიშნული შენიშვნების გათვალისწინებით.

მოსაზრება -8:

სასურველია დოკუმენტში მიეთითოს განხილვიდან ამოღებული ზემოქმედების სახეები, არატექნიკური რეზიუმეს თავი 4-ში ვკითხულობთ, რომ „დაგეგმილი საქმიანობის სფეციფიკიდან გამომდინარე, ზოგიერთი სახის ზემოქმედების განხილვა არ ჩაითვალა სავალდებულოდ. განხილვიდან ამოღებულ ზემოქმედების სახეები“ - წინადადება გაწყვეტილია და აზრი არ ბოლოვდება.

პასუხი:

არატექნიკურ რეზიუმე წარმოდგენილი იქნება აღნიშნული შენიშვნების გათვალისწინებით.

მოსაზრება -9:

ანგარიშში ნახსენებია, რომ „მანგანუმის შემცველი მტვრის წინასწარი დამუშავებასთან დაკავშირებული ტექნოლოგია გარკვეულწილად წარმოადგენს გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების წყაროს“, სასურველია, დაზუსტებული იყოს კონკრეტულად რა სახის ზემოქმედებაზეა საუბარი, ასევე საინტერესოა, როგორ იგეგმება ამ ნარჩენის შემდგომი მართვა?

პასუხი:

თუ საწარმოში მტვერდამჭერი სისტემაში დაჭერილი მანგანუმის შემცველი მტვერი არ იქნება გამოყენებული კვლავწარმოებაში, შეცხოების პროცესში, მაშინ მისი ნარჩენად დატოვება და მისი არასწორი მართვა (არასწორი შენახვა, გადაცემა შესაბამისი ნებართვის არ მქონე ორგანიზაციებზე და სხვა) გამოიწვევს გარემოზე უარყოფით ზემოქმედებას.